

10è Premi de narrativa curta per Internet Tinet (Premis Literaris Ciutat de Tarragona 2006)

Sopa instantània

i altres contes

narrativa

Cossetània Edicions

Col·lecció Narrativa - 56

SOPA INSTANTÀNIA i altres contes

10è Premi de narrativa curta per Internet Tinet
(Premis Literaris Ciutat de Tarragona 2006)

Cossetània
EDICIONS

Aquest llibre recull el conte premiat en el
10è Premi de narrativa curta per Internet Tinet
(Premis Literaris Ciutat de Tarragona 2006)

i una selecció dels millors relats que s'hi van presentar.

El premi Tinet l'organitzen i el convoquen
l'Organisme Autònom per a la Societat de la Informació (OASI),
l'Ajuntament de Tarragona, Òmnium Cultural del Tarragonès
i el Centre de Normalització Lingüística de Tarragona.

Van integrar el jurat de la desena edició:

Josep Ballester, Àngel-Octavi Brunet, Andreu Carranza,
Adam Manyé, Rosa Pagès i Enric Brull, com a secretari.

Editat amb la col·laboració de:

Primera edició: març del 2007

© dels textos: els autors

© d'aquesta edició: Cossetània Edicions

Edita: Cossetània Edicions
C. de la Violeta, 6 • 43800 Valls
Tel. 977 60 25 91
Fax 977 61 43 57
cossetania@cossetania.com
www.cossetania.com

Disseny i composició: Imatge-9, SL

Impressió: Romanyà-Valls, SA
ISBN: 978-84-9791-267-9
Dipòsit legal: B-12.237-2007

SOPA INSTANTÀNIA

Dora S. Farnós i Rovira

Guanyador del 10è Premi de narrativa curta
per Internet Tinet

No puc evitar pensar, un altre cop, que la sopa està freda. Freda com les meves mans. Freda com les mans de la mare i, abans que ella, les de l'àvia. Una cabòria em porta a una altra i, inevitablement, acabo recordant el menjar avial. Plats sucosos, d'aromes intenses per a paladars exquisits: conill amb trumfos, carn d'olla, pollastre amb llagostins, blat de moro escairat, canelons d'espínacs... Una de les coses que més trobo a faltar és degustar un bon àpat. Donaria tot el que tinc, que ja no és res, per tornar a tastar uns peus de porc al forn en comptes d'aquesta interminable sopa instantània freda.

Vaig heretar el gust per la cuina de la mà de ma mare i, a imatge d'ella, preparava exquisitats per a les meves germanes, primer, i per als meus nebots, més tard. Les germanes van marxar de casa en casar-se; tot i que, durant un temps, em visitaven cada diumenge. Era llavors quan jo podia aprofitar i lluir les meves arts culinàries per a elles i llurs marits i els fills d'elles i els seus marits. Però d'això ja fa molt. A poc a poc la visita del diumenge es va substituir per una

trucada i ja fa temps que, fins i tot la trucada, s'ha perdut en l'oblit. No n'he rebut cap en els dos darrers anys.

Sempre m'acaba passant el mateix: començo trobant la sopa freda i acabo penedint-me de la meva soledat. Doncs s'ha acabat! Tot s'ha acabat! No em tindrè més llàstima! No hi ha res més patètic que una pobra vella autocompa-dint-se, recordant vells temps i enyorant el passat. Ja no en tinc de passat.

A la darrereria, la butxaca no m'havia permès grans banquetes. Una pensió minsa i pocs estalvis són contrapro-ductes amb una inflació incontrolada. Els aliments, jun-tament amb l'habitatge, eren el conjunt de productes que s'havien encarit més, exponencialment diria jo. Tot i això, mai vaig deixar de tenir cura de la taula. Al costat del plat de sopa hi ha tres coberts: una cullera i una forquilla i un ganivet per a l'amanida que precedia aquesta sopa. Aquest cop no havia posat coberts de carn ni de peix, ja que el menú, desgraciadament, no ho requeria. A casa meva mai es va punxar el peix amb la mateixa forquilla que l'amanida. Davant del plat hi havia dues copes, el vidre no és de gaire qualitat però sempre he pensat que l'aigua és més bona beguda en copa. Mai utilitzo gots —mai n'utilitzava, vull dir— llevat de quan m'havia de prendre el medicament. La copa de vi fa molt temps que està buida. A mà dreta, a la mateixa alçada de les copes, una mica més avançat que els coberts, hi ha un plat petit, més menut que el de les postres, destinat a deixar-hi el pa. Tampoc en queda ni una mica. Les estovalles i el tovalló són de cotó amb una punta de ganxet feta per mi mateixa. Algú haurà de netejar-les perquè una mica de sopa instantània interminable freda va sortir-se del plat i les tacà d'un lleig groc.

L'estança està il·luminada amb els raigs de sol que entren pel balcó. La companyia hidroelèctrica ja no em subministra electricitat, perquè fa mesos que no atenc les meves obligacions pecuniàries. Què m'importa? No la necessito per a res la llum elèctrica. Potser trobo a faltar la companyia que em feia el televisor. No és que la programació m'entusiasmés gaire, però sentir una veu que no fos la meua, encara que sigués aliena, em reconfortava. Només les telenovel·les amb molts embolics familiars captaven realment la meua atenció. M'agradava veure com pares i fills, avis i néts, germans i amics entraven en discussions inútils pel plaer de la reconciliació, m'encantava el moment en què la protagonista s'adonava de tot allò que l'espectador ja sabia i algun familiar corria als seus braços demanant perdó. Suposo que jo esperava alguna reacció similar de la meua família. Potser vaig ser jo la que no vaig saber reaccionar.

Al rebedor hi roman la correspondència de tot aquest temps, pel terra, oblidada com jo. Al principi el porter dipositava les cartes a la bústia de l'entrada, però aviat es va omplir. Ara les puja i les fa passar acuradament per sota la porta. Cada cop que una rellisca suaument entre la fusta i el terra imagino que encara hi ha algú que em recorda. Però no. No hi ha cap carta de ningú proper. Cap dels remitents m'és conegut. Només factures amb segells de grans companyies —de la llum, del gas i de l'aigua— i avisos reclamant el pagament de quotes primer i amenaçant del tallament del subministrament després. Jo les deixo amuntegar-se mostrant indiferència, com si el meu menyspreu pogués substituir el dolor per la soledat.

Ja ho he tornat a fer. Ja torno a penedir-me de la meua soledat. Encara no he assumit que ja s'ha acabat.

Continuo tenint-me llàstima. Sóc una vella patètica que s'autocompadeix perpètuament. Però és difícil no pensar en la soledat quan tot el que hi ha al teu voltant t'ho recorda incessantment. Al costat del sofà, per exemple, encara hi ha les bosses amb els regals de Nadal que vaig comprar amb l'esperança que les meves germanes o els meus nebots o els meus amics o els meus veïns vinguessin a recollir-los fa dos anys. Ningú ha trucat a la porta en tot aquest temps.

El telèfon pampallugueja anunciant que hi ha desenes de missatges comercials desatesos intentant vendre'm qual-sevol bajanada. Però cap trucada personal. La companyia telefònica m'ha concedit una moratòria i aquest és l'únic vincle que em queda amb l'exterior. Sona el telèfon prou sovint mostrant a la pantalla líquida números que no reconec. El soroll es repeteix fins que salta el contestador i els venedors o els creditors o algú que s'ha equivocat deixa un missatge. Avui n'han deixat un. El contracte de lloguer de l'immoble s'ha exhaurit i el propietari vol cobrar els endarreriments i recuperar el bé. He d'abandonar l'apartament en una setmana i lliurar les claus al porter, en cas contrari uns agents judicials procediran a fer efectiva l'ordre de desallotjament dictada pel jutge. M'enorgulleix captar l'atenció de tanta gent, fins i tot un jutge ha mostrat interès per la meva persona. Encara que suposo que quan el magistrat estampava la seva signatura en l'ordre no pensava realment en mi. Segur que en cap moment va imaginar-se una dona d'avançada edat, asseguda enfront un plat d'interminable sopa instantània freda, amb regals de Nadal preparats en ple mes de juny i un cabàs de cartes tirades al rebedor impeding l'obertura de la porta d'entrada.

Fora de l'edifici la nit comença a caure. La ciutat emmudeix gradualment fins que el silenci s'apodera dels seus carrers. Només alguna ambulància trenca la quietud amb la seva sirena. Milers de persones descansen de la dura jornada. Algunes, a soles, somien rebre una visita. Altres ajornen un dia més la visita a un familiar o un amic o un veí sense adonar-se de la seva importància. Cada dia tothom està més sol en aquesta impersonal urbs. Cada dia mor gent oblidada per tots en aquesta desarrelada societat.

Però jo ja no em sento sola. Per fi algú vindrà a casa. Algú em trobarà aquí, asseguda a taula, esperant la visita. M'he preparat molt de temps per a aquest moment. Al principi tindran dificultats, la porta està tancada amb dos forrellats, possiblement la tiraran al terra. De seguida, esbrinaran què ha passat, tot i que el forense no podrà dictaminar la causa de la mort: la soledat no està en la seva llista. I el jutge, potser el que ha signat l'ordre de desallotjament, haurà de dictar veredicte obert. Imagino els titulars del diari de l'edició matinal: "Dos anys morta, al davant d'un plat de sopa." I des d'aquell dia mai més romandré oblidada.

SOLIDARITAT ACTIVA

Ramon Herrero i Belda

La veritat és que no havia parat atenció en ell. Estava tan acostumat a la seva lletania... “Ja sé que el que estic fent és vergonyós però més trist és haver de robar..., un euro o uns cèntims d’euro els seran agraïts...” que ja formava part del fil sonor del metro. “Pròxima estació: Vall d’Hebron...” “Tinc família i dos fills per mantenir...” “Pròxima estació: Vilapicina...” “No tinc feina ni cobro cap subsidi...” El cas és que aquell matí em vaig haver d’adonar per força que havia pujat al metro. Jo havia fet el gest instintiu de posar-me la mà a la butxaca i el pidolaire ho havia interpretat com un indici que li anava a donar una moneda. Se m’havia palplantat davant esperant l’almoïna. Vaig debatre durant una fracció de segon què fer. Finalment, vaig decidir donar-li alguna cosa: tenia pressa per deixar de ser l’objectiu de les mirades dels que anaven al metro. Vaig engrapar una moneda de dos euros i li vaig donar. L’home la va agafar i em va mirar fixament, com si volgués memoritzar la meua cara. Després, se’n va anar cap a un altre vagó. No m’adonava del que acabava de fer i del que em penediria d’haver-ho fet.

Quan l'endemà el vaig tornar a veure entrar per la porta del vagó, vaig pensar que el millor seria despistar. Vaig treure el diari de la cartera i el vaig començar a llegir, sense esma, esperant que el pidolaire passés de llarg. Vaig haver de deixar de llegir-lo quan vaig notar que el captaire se m'havia plantificat altre cop al davant i no se n'anava. En alçar la vista del diari, vaig veure la seva mà estesa cap a mi.

—Ahir ja et vaig donar alguna cosa —li vaig dir convençut que així em deixaria tranquil.

L'home no va donar per bona la resposta...

—La meva família menja cada dia. Si avui no em dones res, el que em vas donar ahir només haurà servit per allargar la nostra agonia.

L'últim que volia era posar-me a discutir amb ell. Ja que no havia aconseguit el meu objectiu de passar desapercebut, vaig pensar que el millor seria escurçar aquell mal tràngol. Vaig tornar a posar-me la mà a la butxaca i li vaig donar la primera moneda que vaig engrapar.

Al matí acostumava a agafar el metro si fa no fa a la mateixa hora. També tenia el costum de pujar sempre al mateix vagó, el del conductor. Així quan sortia, era dels primers a agafar les escales mecàniques. Aquell matí, però, vaig decidir arribar a l'estació cinc minuts més tard amb l'esperança de no trobar-me altre cop a aquell captaire. Vana esperança! Quan vaig arribar, em vaig trobar que el paio m'estava esperant.

—Què passa, que no t'ha sonat el despertador avui o què? —va exclamar irònic.

Jo vaig passar pel seu costat sense contestar. Me'n vaig anar a l'altra punta empenyat i amb ganes de treure-me'l de sobre. El tipus era dur de pelar i em va seguir.

—No cal que esperis a pujar al vagó, m'ho pots donar aquí mateix —em va dir parant la mà.

—Vas llest si et penses que cada dia et donaré diners. Al món hi ha molta gent que necessita ajuda a part de tu. Així que bon vent! —li vaig contestar irat.

Si alguna cosa no li faltava a aquell marginat eren respostes, com vaig anar descobrint més endavant.

—Sí, potser sí que hi ha milions de persones que necessiten ajuda. Però tu no els pots ajudar pas a tots. En canvi, a mi sí que em pots donar un cop de mà —em va dir amb tota la tranquil·litat del món.

La mateixa tranquil·litat amb la que també em va dir...

—Dóna'm alguna cosa o em llenço a la via...

M'estava traient de polleguera i li ho vaig dir...

—Mira, no em crec que ho facis. Així que deixa'm en pau!

No m'ho creia però ho va fer. Com qui fa la cosa més normal del món, es va plantificar a la via, d'un salt. El seu cap va quedar a la mateixa alçada que els meus peus. La gent mirava sense entendre. Segurament, pensaven que aquell tipus devia haver perdut alguna cosa a la via i que la devia estar buscant. Des de la via estant, em va seguir parlant...

—Espero que no tinguis pressa... Em sembla que avui arribaràs tard...

El comboi del metro va començar a entrar a l'estació. No em va quedar més remei que accedir al xantatge: per tercer dia consecutiu vaig haver de donar diners a aquell marginat.

Després d'aquell incident, vaig decidir agafar l'autobús. M'havia de llevar més d'hora per arribar més tard a la feina,

em tocava anar de peu i més apretat però almenys ningú m'acollonava demanant-me diners.

Quan va haver passat un temps prudencial, vaig decidir tornar a provar sort i agafar altre cop el metro. La primera i la segona vegada que el vaig agafar no vaig veure ni rastre del pidolaire enutjós. Això va fer que em confiés. Però estava escrit que me'l tornaria a trobar...

Jo no acostumava a prendre mai res als bars de les estacions de metro però aquell migdia em sentia més endormiscat que de costum. Encara estava fent la digestió del dinar i no parava de fer capcinades. No em podia treure el desfici de son de sobre i vaig anar a fer un cafè. Vaig asseure'm a una de les taules, tot esperant que me'l duguessin. De cop i volta, una mà es va deixar caure com un pes mort damunt de la meva espatlla. Em vaig girar amb la seguretat que em trobaria una cara amiga o, com a mínim, coneguda. Ben al contrari, me'l vaig trobar a ell.

—Fa setmanes que t'estic buscant. Hi ha poca gent que contribueixi i quan algú dels que ho fa falla, es nota.

—Escolta, ja t'he ajudat prou... Potser que vagis a demanar ajuda a algú altre, no et sembla? —Li ho vaig dir amb un gest d'impaciència continguda.

Vaig tornar-me a girar cap a la taula, donant-li l'esquena. Ell, en comptes d'anar-se'n, es va asseure a la taula.

—De quina ajuda em parles, dels quatre euros que m'has donat? Però si et gastes el doble en una entrada de cinema!

—A mi no em regala ningú els diners, em costen molt de guanyar. Per què no proves tu de fer el mateix? Potser les coses t'anirien molt millor que ara —li vaig dir amb ràbia.

No estava disposat a sentir els retrets gratuïts de ningú, jo. La vida era molt dura i a mi cada dia em fotien unes quantes bufes per aconseguir la meva ració de diners i benestar. Em van portar el cafè. Me'l vaig mirar sense gosar prendre-me'l. En el fons em feia sentir incòmode negar-li l'ajuda a aquell home i gastar-me els diners en una cosa tan supèrflua com un cafè.

—Què et penses, que tinc una altra sortida? Que podria estar fent alguna altra cosa? Potser creus que no m'he espavilat prou? Des que vaig néixer que em busco la vida dia a dia, que faig les mil i una per sobreviure... —em va contestar amb un gest de dignitat ofesa.

—Però bé que l'administració deu donar ajudes a la gent que està en la teva situació... —vaig opinar traient agressivitat al meu to de veu.

—L'administració, ha, ha! —Va riure com si li hagués explicat un acudit—: Com es nota que mai has tingut un problema de veritat.

Aleshores va dir una cosa que em va fer pensar...

—Estàs d'acord que els diners donen la llibertat?

Li vaig dir que en cert sentit sí.

—I creus en la democràcia?

Vaig assentir.

—Doncs jo no sóc lliure: no en tinc ni cinc. Un demòcrata com tu hauria de fer el possible perquè jo fos el més lliure possible.

No havia sentit mai un raonament com aquell. Per què em sentia solidari amb els bosnians, o amb els hutus de Rwanda i en canvi m'emprenyava la sol·licitud d'ajuda d'aquell paio que tenia al meu costat? Potser era veritat allò que deien que els problemes com més lluny, millor. Però el

cas era que la idea que m'havia format de mi mateix era la d'un tipus que no es podia desentendre dels problemes dels altres tan fàcilment. En comptes de donar-li una moneda li vaig donar un bitllet.

Aquell dia em vaig adonar del poder d'aquell individu. La seva força no li venia donada per una aparença solvent, ni per un Rolex d'or, ni per un bitlleter farcit de targes de crèdit, ni per una cartera plena d'expedients, ni per un telèfon mòbil sonant tothora, ni per un joc de claus nombroses i pesants... No, estava en la seva mirada, en la seguretat del seu gest i, sobretot, en el poder de les seves paraules. El paio devia tenir molt de temps per rumiar i acompanyava allò que deia amb idees i arguments punyents.

Ens vam seguir trobant anant amunt i avall amb el metro. Ja no em demanava res. Només em parlava d'ell, de la seva dona, dels seus tres fills, de com amb prou feines se'n sortien. Encara que no m'ho demanés, jo li donava sempre alguna moneda. La veritat és que em sentia bé fent alguna cosa per aquell individu i per la seva família encara que no la conegués. Ell ho va definir molt bé un dia.

—No em demanis les gràcies. No te les donaré mai, perquè jo també estic fent alguna cosa per tu. Tu potser tens benestar econòmic però jo t'ofereixo una altra mena de benestar: benestar moral. Segur que quan te'n vas a dormir penses que ets una bona persona. I si pots pensar-ho és gràcies a mi.

Al principi em va empenyar aquella resposta poca-solta, aquell gest d'orgull extemporani. Però després vaig pensar que sí, que tenia raó.

Relacionant-me amb aquell individu havia omplert un buit que ni tan sols sabia que existia. Potser és que em feia

veure la vida com alguna cosa més que la lluita quotidiana per la supervivència. Em feia creure que en aquell món on imperava la llei de l'oferta i la demanda es podien donar fets irracionals com ajudar algú sense esperar beneficis. I aquesta sensació m'agradava. Era una percepció que gairebé havia oblidat i que em recordava l'idealisme de la infantesa i l'adolescència.

Un dia em va etzibar una altra de les seves demandes acompanyades de reflexions.

—Saps moltes coses de mi i dels meus. Tantes que no crec que et pugui ser indiferent res del que ens passi. Fins ara, m'has donat allò que et feia nosa a la butxaca. Però avui necessito ajuda de veritat.

Li vaig demanar en què el podia ajudar. Em va dir que estaven a punt de desnonar-los del pis. Necessitava els diners d'un mes de lloguer, d'un sol mes, per aturar el procés judicial. Així disposaria d'uns mesos de coll, potser fins i tot d'algun any fins a la propera ordre de desnonament. Si no aconseguia els diners, anaven a petar al carrer...

Vaig tornar a sentir la sensació que m'ensarronaven i que estava fent el paperina. Sense convicció li vaig preguntar quants diners necessitava.

—Cinc-cents, ni més ni menys.

No podia ser que m'estigués demanant allò! Fins aquí podíem arribar! Per qui m'havia pres!

—No comptis amb mi. No sóc tan imbècil com et penses.

No vaig intentar justificar-me ni buscar raons intermèdies. La nostra relació havia arribat a un punt en el que era o tot, o res. I jo vaig optar pel no-res.

Abans d'anar-se'n, em va deixar anar unes quantes frases lapidàries.

—Fins on arriba la teva solidaritat? Fins el que val una bossa de pipes, fins el que val un bitllet de metro?... Puc pagar un entrepà amb la teva solidaritat? Si em permets, em cago en la teva solidaritat...

Mai m'havia plantejat fins on estava disposat a ajudar algú altre però necessitava defensar-me de l'escomesa d'aquell paio i ho vaig fer com vaig poder.

—Els límits de fins on vull ser solidari els trio jo.

No va ser un gran raonament però almenys em va deixar la sensació que havia respost amb una mica d'artilleria aquelles canonades pesants.

Ell se'n va anar però les seves paraules em van quedar clavades al cervell. Allò que no havia estat un problema fins aleshores, començava a ser-ho. A dins o a fora? Solidari o no solidari?

Li vaig donar el que em demanava. Però aquell cop li vaig demanar una contrapartida més tangible que la vaga sensació de ser bona persona. Li vaig demanar que em donés les gràcies. Creia que me les havia guanyat. Ell fent-se l'estranyat em va demanar per què les volia. Li vaig dir que era el que se solia fer quan algú ajuda algú altre.

—De veritat creus que m'has ajudat? Com pots ajudar-me si no tens idea del que se sent si es viu com jo ho faig? No tens ni idea de quines necessitats tinc.

Li vaig dir que els diners eren una necessitat evident.

—Els diners només són un recurs momentani. Passen per les meves mans i van a les d'un altre. Allò que canviaria la meva vida de veritat seria viure sense la por de pensar que en qualsevol moment em poden fer fora de casa, sense la por de saber què serà demà de mi o dels meus fills, sense la por que no facin vaga de metro i no poder demanar...

Vaig pensar que les meves pors eren molt més intangibles que les seves. Molt més difícils de dominar. Per un moment la seva vida em va semblar desitjable...

* * *

Ara era jo el que demanava pel metro. Ens havíem canviat els papers. No deixava de ser just. Tothom té dret a una vida digna. I jo ja havia viscut prou dignament i ell encara no. A la meua manera era feliç. Les meves preocupacions d'ara eren diferents de les d'abans i això m'havia rejuenit l'esperit.

Un dia me'l vaig trobar i vaig anar a saludar-lo i a demanar-li una caritat. Sorprenentment, me la va negar.

—Els diners produeixen addicció, quan t'acostumes a viure amb ells ja no en pots prescindir. Sigues valent i arriba fins el final del camí que has iniciat. Talla del tot els lligams amb la teua vida anterior.

He de reconèixer que al principi em vaig enfurismar amb aquella negativa. Però després, a còpia de pensar-hi vaig arribar a la conclusió que tenia raó...

MAMA GUM™

Jordi Boladeras Sancho

—Demà tinc una reunió molt important..., em planxaràs aquesta camisa?

—Sí.

—Mama, saps que no suportó la mortadel·la i aquesta és la tercera setmana seguida que l'entrepà dels dimecres me'l fas de mortadel·la.

—Perdona, fill, és que els dimarts està d'oferta al súper. No tornarà a passar.

—Mama, no trobo l'equipament de futbol. Suposo que deu estar net...

—Ho està i endreçat al *quarto* de planxar.

—Mama, no et puc portar al centre, he quedat.

—No pateixis, ja hi aniré amb metro.

—No m'ho facis més, això de trucar-me a la feina a mig matí, ni que s'estigui cremant la casa. Tinc feina, molta, massa, jo...

—D'acord, no passis ànsia.

—Mama, per culpa teva no trobo els apunts de mates.

—Són al calaix de dalt del teu escriptori.

—Mama, tanca la porta de la cuina que fas molt soroll i no sento la tele.

—Ai, sí!

—Mama, demà m'haig de llevar a les sis de la matinalada...

—Ja et despertaré, no pateixis.

La mare era l'única dona de la ciutat que sabia la recepta per fer xiclet casolà, li sortia deliciós. Pot semblar una ximpleria, però després de la seva desaparició ho he demanat a centenars de dones i mai, cap ni una, m'ha contestat afirmativament la pregunta: "Vostè, a casa, fa xiclet?" Ni el pare ni els germans no van mostrar cap mena d'interès per conèixer-ne el secret culinari, ni jo tampoc, ho haig d'admetre. Va ser el dia que m'havia de despertar a les sis. Es va adormir i em va cridar a dos quarts de set. Li vaig dir de tot i me'n vaig anar cap a la feina. A mi, l'encarregat també em va dir de tot. El pare i els germans no li ho van perdonar mai que fotés el camp d'aquella manera. Tots tres són morts, però pitjor n'és la causa: la desídia. El pare va tenir un embolic de faldilles amb la reina del macarró del barri on va anar a petar i, per mandra d'amagar-se'n, el van trobar fet a l'ast amb els collons a la boca. Els meus germans van tenir un accident mentre perseguien, borratxos, el somni d'una nit d'estiu que es deia Jèssica. Una negligència: no s'havien cordat el cinturó de seguretat. Dues: havien fet cas omís de la reducció de velocitat que suggereix el senyal de trànsit triangular amb un cérvol al mig botant-hi alegrement. Sengles senglars de la màquia litoral envestien involuntàriament un automòbil que perdia el control i es precipitava, terraplè enllà, a la costera.

La versió de l'abandó de la llar familiar va convèncer la policia d'abandonar, al seu torn, la investigació. Seria un de tants casos irresolts en les arenes movedisses del desert de les relacions de parella. Vaig assegurar, en els atestats policials, que li feiem la vida impossible. El pare i els germans ho van negar. L'inspector, que ens va escoltar atentament a tots quatre, no va saber veure indicis de maltractaments ni massa diferències amb allò que ell mateix havia viscut de jove a casa seva: una dona lliurada en cos i ànima a la família i una família, potser sí, un pèl massa egoista. No n'hi havia per a tant com per deixar aquella pobra gent a l'estacada, va concloure l'agent de l'autoritat.

Si torno al dia dels fets i a l'escenari de la deserció és perquè, després de tants anys, he arribat a comprendre que allò que vam interpretar aleshores com a una venjança premeditada, destinada a fer-nos avergonyir davant dels veïns, no era tal. El primer d'arribar a casa va ser el meu germà mitjà i es va sorprendre de no poder obrir la porta, per bé que la clau lliscava dòcilment en el pany. Després de girar-la a dreta i esquerra unes quantes vegades, va empènyer la porta endintre fent força amb el braç i l'espatlla. Quan l'obertura de l'esclotxa ho va permetre, es va escolar enfora una massa tova que va identificar immediatament, era el famosíssim xiclet que només sabia fer la mare. Mentre el pare aparcava davant de casa fent escarafalls com un idiota, el xiclet ja omplia el cofi que feia d'estora al cancell. Mig quart després, el meu germà gran i jo mateix hi feiem cap. Sempre que elaborava xiclet, la mare s'hi posava perquè al rebost n'hi hagués per a una llarga temporada, prop d'un any o més. Aquest cop s'havia excedit de totes totes. Aquella quantitat ingent de *chewing gum* no tenia

cap ni peus. L'única explicació possible, atès que la mare no apareixeria per enlloc era un irònic desig de revenja. No havia deixat cap nota. Senzillament, sepultava la casa on s'havia sacrificat tants anys per nosaltres amb la seva màxima creació, amb el seu segell personal i inconfusible. L'espectacle gratuït de quatre estaquirots mascles palplantats davant una ensulsiada de color rosa va encendre la riota dels veïns. Es va presentar un cotxe patrulla i la mateixa policia va trucar als bombers. Els dos cossos ens aconsellaven que passéssim la nit en un hotel i que l'endemà una empresa de neteja industrial comencés les tasques d'extracció de runa... "Vull dir de xiclet", corregia el sergent, però tots els subordinats i els passavolants tafaners que el van sentir no van poder evitar una mitja rialleta que va sulfurar el pare. I la mare, on era? Com havia pogut elaborar tants metres cúbics de xiclet en tan sols unes hores? La casa no era gaire gran, seixanta-cinc metres quadrats de superfície útil, però amb el nou dia comprovaríem que totes les habitacions havien estat ocupades de gom a gom pel polímer gomós. De moment, ningú no semblava preocupat pel parador ignorat de la mestressa. L'empresa de neteja, puntual, va demanar al pare si volíem conservar la mercaderia o destruir-la. El pressupost de la primera opció era molt més car, perquè comportava tant la lenta extracció del material com la logística d'empaquetament i d'emmagatzematge. Aquesta alternativa semblava destinada al fracàs a no ser que...

—Pare, us compro la casa a bon preu. Vós, aquí, ja no hi podríeu viure, la mare us ha ferit l'amor propi i els veïns us han perdut el respecte. Amb els diners que us pagaré podreu viure tots tres en un altre barri més..., més de la

vostra categoria. Ara, sense la mare, haureu d'esmorzar, dinar i sopar fora de casa. Qui us rentarà i planxarà la roba? Necessitareu més virolles que mai.

—Sense la desgraciada de ta mare i sense tu serem dues boques menys. I aquests gamarussos ja poden anar pensant a espavilar-se. Fet! Te la venc. Això sí: cara.

La hi vaig comprar caríssima. De tota manera, seria injust per part meva si no matisés l'afirmació anterior, perquè no vaig adquirir solament un habitatge, també vaig pagar un negoci que m'ha fet ric. Pel que fa a l'empresa de neteja, canviava de parer: ja no els necessitava. De seguida em vaig posar a la feina; consistia a tallar la massa de xiclet en porcions similars a la de lingots de metall i a envasar-los al buit, perquè es conservessin en condicions. Fins a la tercera nit d'estada solitària a casa no vaig prendre consciència que estava apilant quilos i quilos d'un producte que encara no havia tastat. Paral·lelament, advertia que ficar-me a la boca l'herència de la mare i mastegar-la a la babalà, sense protocol, no era digne d'un bon fill. Donant-hi voltes, l'únic que se'm va acudir va ser agenollar-me al costat de la taula i, cerimoniosament, pinçar delicadament un tros de xiclet i dipositar-me'l damunt la llengua com si combregués. A partir d'aquell precís moment la meva vida va canviar. Era tan bo —en el punt exacte de dolçor, gens embafador, texturat, perquè envernissés l'interior de la boca amb una capa de suavitat— que no em va sorprendre quan, tot seguit, m'envaïa una sensació de beatitud i unes ganes enormes de compartir amb els veïns aquell bé de Déu. Massa tard per anar-los a empenyar amb la meva visita. L'endemà els vaig sorprendre amb un somriure plàcid i una plata a vessar de xiclet. No van gosar rebutjar-me'l ni els que, tres dies